

PREDAJ LIEKOV MIMO LEKÁRNÍ

Informačná grafika spracovaná odborom Parlamentný inštitút

Kancelárie NR SR k Porovnávacej analýze č. 6/2023:

Predaj liekov mimo lekární

Žiadny štát neumožňuje predaj všetkých liekov bez lekárskeho predpisu mimo lekární, vždy ide o vyhradené lieky a liečivá.

Povolený predaj mimo lekární
(vrátane obmedzeného predaja)

Zakázaný predaj mimo lekární
(nie je možný predaj mimo lekární)

Česko
Dánsko
Grécko
Holandsko
Chorvátsko
Írsko
Litva
Maďarsko
Nórsko
Poľsko
Portugalsko
Rumunsko
Slovinsko
Spojené kráľovstvo
Švajčiarsko
Švédsko
Taliansko

Belgicko
Cyprus
Estónsko
Fínsko
Francúzsko
Lotyšsko
Luxembursko
Malta
Nemecko
Rakúsko
Slovensko
Španielsko

Až 17 z 29 európskych štátov povoľuje predaj vybraných liekov mimo lekární.

59 %

Legislatíva v štátoch s povoleným predajom liekov v bežných predajniach stanovuje *miesta a podmienky predaja, typy účinných látok, povinnosti predávajúcich, prípadnú odbornú spôsobilosť týchto osôb, orgány dohľadu, sankcie za nedodržanie povinností, obmedzenia veku kupujúceho, možnosti online predaja.*

Často odkazuje i na označovanie, marketing, bližšie spresňuje ako správne lieky skladovať, kde ich umiestňovať, a akým spôsobom postupovať pri vrátení a likvidácii lieku.

Vyhraďené lieky (lieky, ktorých predaj mimo lekární je povolený) sú napríklad *antidiarogká, paracetamol, ibuprofen, povrchové dezinfekcie/desinsekcie, antacidá, expektoranciá, produkty na odvykanie si od fajčenia, krémy proti oparom, zahrievacie gély proti bolesti svalov, antihistaminiká, melatonín,...*

Regulácia a obmedzenie množstva pri predaji sa týka jednotiek liekovej formy v balení, maximálneho obsah účinnej látky na jednotku liekovej formy, maximálneho počtu balení na zákazníka, napríklad:

- *paracetamol: 500 mg max. 10 tabliet (Dánsko)*
- *ibuprofén: 200 mg (Česko), 400 mg (Maďarsko)*
- *len 1 alebo max. 2 balenia liekov s rovnakou účinnou látkou na zákazníka na deň (napr. Litva, Nórsko).*

Umiestnenie liekov pri predaji je takmer vždy regulované osobitnou požiadavkou umiestňovať lieky oddelene od iného tovaru, aby nemohlo dôjsť k zmiešavaniu s inými produktami!

Obmedzenie veku kupujúcich:

14 rokov
Maďarsko

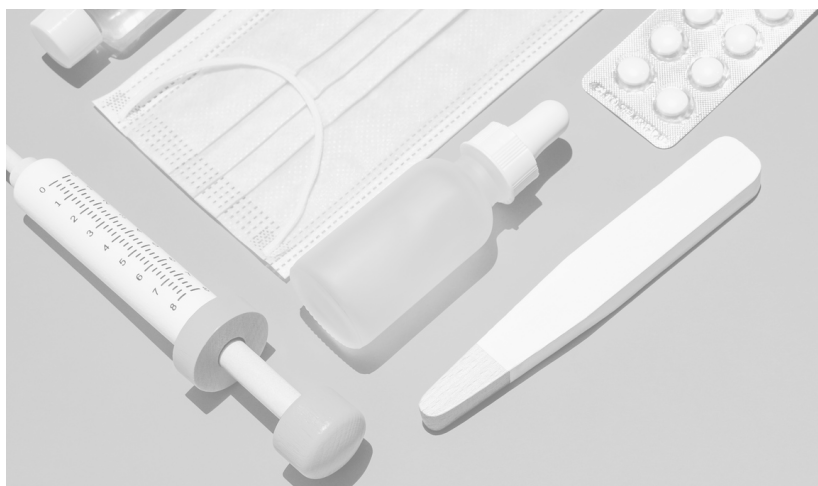
15 rokov
Dánsko

16 rokov
Portugalsko

18 rokov
Švédsko

Hranica 18 rokov je stanovená i v Nórsku,
aj pri osobitnej HX18 kategórii liekov v Dánsku.

Odborná spôsobilosť predávajúceho Čo sa vyžaduje?

- kurz v Česku
- pravidelné každoročné odborné školenie v Slovinsku
- prítomnosť lekárnik v Taliansku a v Portugalsku.

V niektorých štátoch sa odborná spôsobilosť nevyžaduje,
napríklad:

- Dánsko (stačí mať k dispozícii zamestnancov oboznámených s usmernením),
- Holandsko (pri AV kategórií liekov nie je potrebné poradenstvo),
- Švédsko.

Príklady povinností predávajúcich

- osobitné podmienky skladovania (*suché, správne klimatizované, vetrané miesto s umývateľnými policami, miesto musí byť vhodné na dezinfekčné čistenie, chemické ošetrovanie,...*),
- pravidelná kontrola doby spotreby,
- správny spôsob likvidácie,
- vedenie evidencie,
- riadne označovanie liekov (*balenie, návody v štátnom jazyku*),...

Online predaj liekov mimo e-lekárni
povolený: Dánsko, Nórsko, Švédsko
zakázaný: Maďarsko

Výhody a riziká predaja liekov mimo lekární

- vyššia konkurencia - nižšie ceny,
- úspora času pri nakupovaní,
- ľahší a rýchlejší prístup,
- pohodlie a diskretnosť pri nákupe,
- menšie vyťaženie lekární,
- zapájanie spotrebiteľa do liečby,
- samoedukácia,
- potenciál odbremeniť systém zdravotnej starostlivosti,
- odľahčenie lekárníkov a lekárov,
- úspory vo verejných financiách,...

- nedostatok odborného poradenstva,
- nesprávne skladovanie a likvidácia liekov,
- nákup liekov po dátume spotreby,
- nákup falšovaných liekov,
- nesprávne dávkovanie lieku,
- škodlivé vedľajšie a nepriaznivé účinky,
- odkladanie konzultácie s lekárom,
- oneskorená diagnóza,
- prístupnosť lieku osobám osobitne zraniteľným,...

KANCELÁRIA NÁRODNEJ RADY SLOVENSKEJ REPUBLIKY
ODBOR PARLAMENTNÝ INŠTITÚT

máj 2023

Autorka: JUDr. Helena Latáková, Odbor Parlamentný inštitút

Schválila: PhDr. Natália Petranská Rolková, PhD., riaditeľka Odboru Parlamentný inštitút

Zdroj: Porovnávací analýza Parlamentného inštitútu č. 6/2023: Predaj liekov mimo lekární

Materiál slúži najmä pre poslancov NR SR a zamestnancov Kancelárie NR SR a nemôže v plnej miere nahrádzať právne alebo iné odborné poradenstvo v danej oblasti. Údaje, použité v materiáli, sú aktuálne k dátumu jeho zverejnenia. Zverejňovanie materiálu je možné iba so súhlasom Odboru Parlamentný inštitút a autorov. Materiál neprešiel jazykovou úpravou.